

Pinksteren: THORA – TELKENS WEER OP WEG NAAR “DEZE WERELD ANDERS”.

1. Welkom en inleiding

Aan ieder van jullie welkom in deze viering van Pinksteren.

Dat in dit samenzijn de Geest van Jezus Messias ons bij elkaar mag brengen en ons mag omsmeden tot een gemeenschap van zusters en broeders onderweg naar ‘deze wereld anders’. Dat wij ons hier en nu gedragen weten door de ENE, die wij onze God noemen, Vader-Moeder, Zoon en Broeder en Geest van leven voor ons uit.

In onze Nederlandse taal is de oorspronkelijke naam van Pinksteren eigenlijk verdwenen.

We horen in deze naam niet meer dat het over de vijftigste dag gaat: Pentecôte, Pentecoste. Daarover straks meer. Maar nu zingen we eerst samen het lied: Mens voor de mensen zijn, herder als God zelf.

2. Lied: Mens voor de mensen zijn (Liedboek p 8)

3. Gebed

Waar wij niet leven in de Geest van uw liefde,
dooft ons vuur,
ontbreekt ons de hoop
en verliezen we elkaar in onze spraakverwarring,
wordt geweld onze voertaal en leven geofferd.

Waar wij niet leven in de Geest van uw trouw,
worden wij voor elkaar onbetrouwbaar,
breken onze woorden, wordt de liefde loos en de vrede ijdel.

Waar heel de schepping niet ademt van de Geest van uw liefde en trouw
zal zij sterven, verkracht, misbruikt, leeggeroofd.

Dat zij herschapen wordt, als nieuw bezield
en dat uw Geest ook ons levend maakt,
bidden wij vandaag hier vurig.

4. Schriftlezingen: inleiding en situering

4.1. Eerste schriftlezing: een fragment uit Handelingen 2

1. Korte inleiding

Meer dan wij vermoeden zijn de grote lijnen van ons kerkelijk jaar geboetseerd naar het model van het joodse jaar. Zoals onze joodse zusters en broeders op Pesach/Pasen beginnen te tellen – 7 maal 7 dagen – op de dag na die zeven volle weken vieren zij op de vijftigste dag Sjawoet of het wekenfeest. Op die dag, vijftig dagen na de bevrijding uit het slavenhuis Egypte, komt het volk aan bij de berg Sinaï waar ze via Mozes de 10

geboden of liever de 10 woorden van leven en bevrijding zullen ontvangen. Daar aan de voet van de berg beloven ze plechtig dat ze het bevrijdende juk van de Thora op zich willen nemen. Het juk van de Thora omdat geen enkel ander volk dit wil doen.

Dat vieren de joden op deze vijftigste dag.

En dankzij Lukas, de auteur van de Handelingen beloven christenen op deze vijftigste dag hetzelfde: dat ze als vrucht van de verrijzenis van Jezus bereid zijn om de weg van Jezus Messias te volgen.

Dat horen we in het bekend en spectaculair klinkend verhaal van Pentecoste.

De Geest van de Messias komt op de samengekomen leerlingen neer en hun angst verdwijnt en maakt plaats voor vrijmoedigheid.

En dan valt er een merkwaardige vraag, die in de mond van de aanwezige toehoorders wordt gelegd: zijn niet allen die daar het woord nemen geen Galileeërs?

Was ook Jezus zelf geen Galileeër, van wie niets goeds kon worden verwacht?

Uit vaak volkomen onverwachte hoeken wordt ons een nieuwe toekomst aangezegd en voorgeleefd.

Luisteren we nu naar de tekst zelf.

- **De tekst zelf**

1 En toen de vijftig dagen waren voleind waren allen samen onder één dak.

2 En het geschiedde plotseling uit de hemel:
geraas, als van een geweldige adem die komt,
en vol daarvan werd heel het huis waar zij zaten.

3 En door hen werden gezien: tongen
als van vuur dat zich in vlammen deelt,
en het zette zich neer op ieder van hen.

4 En vervuld werden allen van heilige Geest
en zij begonnen te spreken met andere tongen
zoals de Geest hen uit te spreken gaf.

5 Nu waren daar Judeeërs

- elders woonachtig - maar op Jeruzalem gericht - godvrezende mannen~
afkomstig uit alle volkeren die onder de hemel zijn.

6 Toen die stem geschiedde,
liep de menigte te hoop en werd door elkaar geschud,
want iedereen hoorde hen spreken in zijn eigen taal.

7 En zij raakten buiten zichzelf
en verwonderden zich, zeggend:

Zijn niet, zie! deze allen die spreken Galileeërs?

8 En wij, hoe horen wij – iedereen -
in onze eigen taal waarin wij verwekt zijn?

Hoe horen wij hen spreken met onze tongen de grote daden van God.

12 En allen raakten buiten zichzelf en wisten niet meer hoe of wat,
de één zeggend tegen de ander: Wat zou dit kunnen betekenen?

13 Weer anderen - smalend - zeiden: Die daar zijn vol van zoete wijn.

- **Lied: Kom Schepper Geest** (Liedboek p 9)

1.1. Tweede schriftlezing: Johannes 6,1-14

- **Korte inleiding**

In de evangeliën horen we tal van verhalen waarin op symbolische en metaforische wijze verteld wordt over de werking van de Geest van de Messias die in mensen vaardig wordt. Een van die verhalen is dat van de zogenaamde Broodvermenigvuldiging, die bij nader inzien geen vermenigvuldiging, maar een deling blijkt te zijn. Er is geen voedsel voor de grote menigte, tot er een jongetje tevoorschijn komt die vijf broodjes en twee visjes ter beschikking heeft. En dat blijkt merkwaardig genoeg voldoende te zijn voor de velen. Waarop wijzen echter die vijf en die zeven? Dat komen we pas te weten als we de letterlijkheid achter ons laten en de symboliek van die twee getallen verstaan. De vijf staat dan voor de vijf boeken van de Thora, de twee voor de twee stenen tafels waarop de tien woorden van bevrijding ten leven zijn gegrift. Anders gezegd: wanneer wij mensen onze samenleving inrichten naar het model van de Thora en deze tien woorden, dan zal er genoeg zijn, ja meer dan genoeg voor allen. Want vijf en twee is zeven. En zeven is het unieke getal voor deze unieke God die gericht is op het geluk van allen, en daarbij vooral van de vernederden, de arm gemaakten. Dan geschied de Sabbath, de zevende dag
Luisteren we nu naar het verhaal zelf.

- **De tekst zelf**

Na deze dingen gaat Jezus weg,
de zee over, die van Galilea, van Tiberias.
Maar hem is gevolgd een talrijke schare,
Jezus klimt op, het bergland in, en daar heeft hij zich neergezet,
met zijn leerlingen:
Maar het Pesach is nabij geweest, hét feest van de Judeeërs.
Als Jezus dan de ogen opheft
en gewaarwordt dat een talrijke schare tot hem komt,
zegt hij tot Filippus:
waarvandaan kunnen wij broden kopen dat zij hier te eten hebben?

Maar hij stelde hem op de proef door dat te zeggen,
want zelf heeft hij geweten wat hij ging doen.
Filippus antwoordt hem:
tweehonderd dinar broden zullen niet voldoende zijn voor hen,
wil ieder een klein stukje kunnen aannemen!
Een uit de kring van zijn leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus,
zegt tot hem:
er is een jochie hier, dat vijf gerstebroden en twee visjes heeft;
echter, wat zijn die voor zovelen?
Jezus zegt: maakt dat de mensen aanliggen!

En er is een grote weide in dat oord geweest.
Dan gaan ze aanliggen, de mannen ten getale van zo'n vijfduizend.
Dan neemt Jezus de broden aan
en na een dankzegging geeft hij ze door aan wie aanliggen;
evenzo ook van de visjes zoveel ze hebben gewild.
Als ze vervuld zijn zegt hij tot zijn leerlingen:
brengt de brokken die overblijven bijeen opdat er niets verloren gaat!
Dan brengen ze die bijeen en laden twaalf korven vol met brokken
van de vijf gerstebroden die zijn overgebleven nadat zij gespijzgd waren.
Toen hebben de mensen gezegd, ziende het teken dat hij heeft gedaan:
deze is waarlijk de profeet die komende is tot de wereld!

- **Tafelgebed gezongen: Het brood in de aarde gevonden** (Liedboek p. 75)

Gewoon als inleiding op het gezongen tafelgebed:

Zeven was voldoende, vijf en twee,
Zeven was voldoende voor vijfduizend
Op de heuvels langs de zee.
Zeven is voldoende, toen en nu
Zeven is voldoende,
alle dagen van ons leven, dank zij U.
Zeven is voldoende, brood en vis,
Jezus is voldoende voor ons allen
Als de kring gesloten is.

- **Delen van het Brood**
- **Onze Vader verborgen** (Liedboek p. 15)
- **Naar de Geloofsbelijdenis van Belhar** (fragmenten – om samen uit te spreken)

Wij geloven in de ENE, Vader, Zoon en Heilige Geest,
die door zijn Woord en Geest zijn Kerk verzamelt
en samenroept uit heel het menselijk geslacht
haar beschermt tegen inslapen en gemakzucht
en haar verzorgt opdat het verzoeningswerk van Jezus Messias zichtbaar wordt

Wij geloven dat de eenheid van de messiaanse gemeenschap zichtbaar moet worden
opdat de wereld gelove in Gods gerechtigheid en vrede en in Zijn verzoenende werk

Daarom geloven wij dat gescheidenheid, vijandschap
en haat tussen mensen en groepen van mensen zonde is
die reeds in de Messias overwonnen is
en dat al wat de eenheid kan bedreigen,
daarom in de gemeente van de Messias geen plaats mag hebben,

maar bestreden moet worden

Daarom geloven wij dat deze boodschap ongeloofwaardig wordt gemaakt in een land dat op christelijkheid aanspraak maakt maar waar ongelijke behandeling van mensen op grond van ideologieën, van ras, afkomst of sekse normaal en rechtvaardig wordt gevonden en wordt ondersteund door een zogenaamde democratische wetgeving. Daarom verwerpen wij elke leer, elke theologie, elke ideologie die de scheiding van mensen op grond van ras, afkomst of sekse bevestigt en heiligt en daardoor de verzoening in de Messias bij voorbaat belemmert en ontkracht

Wij geloven dat God zichzelf geopenbaard heeft als de Ene die gerechtigheid en ware vrede onder mensen wil brengen; dat Hij in een wereld vol onrecht en vijandschap op een bijzondere wijze de God van de noodlijdenden, de armen en de ontrechten is. Daarom geloven wij dat de Kerk mensen in elke vorm van lijden en nood moet bijstaan wat onder andere ook inhoudt dat de Kerk zal getuigen en zal strijden tegen elke vorm van ongerechtigheid zodat het recht als water zal golven, en gerechtigheid als een immer vloeiende beek zal stromen. Wij geloven dat de Kerk geroepen wordt om dit alles te belijden en te doen, in gehoorzaamheid aan Jezus Messias, haar enige Hoofd. Daarom belijden wij: Jezus is de Heer. Die ons de weg toont naar déze ENE God, Vader, Zoon en Heilige Geest vandaag en alle dagen. Amen

1.2. Derde schriftlezing: Ruth 1,16-19 en 4,11-17

- Korte inleiding en situering

Tijdens het Joodse feest van de Vijftigste dag wordt in de synagoge het verhaal van Ruth gelezen. Zij was een Moabitische en behoorde dus tot het meest gehate volk. Zij gaat met haar verbitterde schoonmoeder Naomi mee naar Bethlehem in het land Israël, waar haar een onzeker bestaan wacht. Toch gaat ze mee in volkomen solidariteit. In dit hele verhaal komt naar voor dat ook de niet-jood volledig doordeesemd kan worden met de bevrijdende Geest van de God van Israël.

Op het einde van het verhaal wordt gezegd door de vrouwen dat zij meer betekent dan zeven zonen. De verteller voegt er nog fijntjes aan toe dat Ruth de overgrootmoeder wordt van Koning David en zij wordt ook door de evangelist Mattheüs genoemd in de geslachtslijst van Jezus.

We lezen twee korte sprekende fragmenten uit deze prachtige novelle.

- De tekst zelf

Ruth 1, 15-18

Dus zei Naomi: 'Kijk, je schoonzus gaat terug naar haar volk en haar goden. Ga toch met haar mee.'¹⁶ Maar Ruth zei: 'Vraag me toch niet om u in de steek te laten en zonder u terug te gaan. Want waar u gaat, zal ik gaan, en waar u overnacht, zal ik overnachten. Uw volk zal mijn volk zijn, en uw God mijn God.'¹⁷ Waar u sterft, zal ik sterven, en daar zal ik begraven worden. De ENE mag me zwaar straffen als iets anders dan de dood mij van u zou scheiden.'¹⁸ Toen Naomi zag dat Ruth vastbesloten was met haar mee te gaan, probeerde ze haar niet meer om te praten.

Ruth 4, 11-17

En alle mensen in de stadspoort en de oudsten zeiden: 'Wij zijn getuige! We bidden dat de ENE de vrouw die in je huis komt zegent en dat ze zal zijn als Rachel en als Lea, die beiden het huis van Israël hebben gebouwd. Mag het je goed gaan in Efratha en mag je naam beroemd worden in Bethlehem. Mag je huis worden als het huis van Perez, de zoon van Tamar en Juda, door de nakomelingen die de ENE je bij deze jonge vrouw zal geven.'¹³ Boaz nam Ruth dus tot vrouw. Hij had gemeenschap met haar en de ENE zorgde ervoor dat ze zwanger werd, en ze kreeg een zoon.¹⁴ Toen zeiden de vrouwen tegen Naomi: 'Mag de ENE gezegend worden, die je op deze dag niet zonder lossen heeft gelaten. Mag de naam van dit kind in Israël uitgeroepen worden!¹⁵ Hij heeft je je levenskracht teruggegeven en zal op je oude dag voor je zorgen, want hij is het kind van je schoondochter, die van je houdt en die meer voor je betekent dan zeven zonen.'¹⁶ Naomi nam het kind en hield hem tegen zich aan, en ze ging voor hem zorgen.¹⁷ Toen gaven de buurvrouwen hem een naam. Ze zeiden: 'Naomi heeft een zoon gekregen' en ze noemden hem Obed, wiens naam betekent 'hij die dient' Hij is de vader van Isai, de vader van David.

- Beluisteren van het lied: Wherever you go

Waar jij gaat, zal ik ook gaan
Waar jij leeft, zo zal ik leven
Jouw volk zal mijn volk zijn,
en jouw god zal ook mijn god zijn.
Waar jij sterft, zal ik ook sterven;
En daar zal ik naast jou begraven worden
We zullen voor altijd samen zijn,
En onze liefde zal de gift van ons leven zijn

I want to say something to all of you who have become
a part of the fabric of my life,
the color and texture which you have brought into my being
have become a song an I want to sing it forever.
There is an energy in us which makes things happen.
When the parts of other persons touch ours
and we have to be there an let it happen.
When the time of our particular sunset comes,
our things, our accomplishments
won't really matter a great deal,

but the clarity and care with which we have loved others
will speak with vitality of the great gift of life
we have been for each other

-

- Ik wil iets zeggen aan ieder van jullie
die een deel is geworden van het weefsel van mijn leven.
De kleur en textuur die jullie in mijn wezen hebben gebracht
zijn een lied geworden en ik wil het voor altijd zingen.
Er is een energie in ons die dingen tot stand laat komen
wanneer aspecten van anderen de onze raken
en we moeten er bij zijn en het laten gebeuren.
Wanneer onze tijd is gekomen
zullen onze bezittingen en onze verwezenlijkingen
niet zo veel uitmaken.
Maar de helderheid en zorg waarmee we anderen liefhadden
zal spreken met vitaliteit van het grote geschenk van het leven
dat we voor elkaar zijn geweest.

2. Slottekst

Kom, Schepper, Geest,
neem op uw vleugels wie diep vallen, oververmoeid en troosteloos.
Kom, Schepper, Geest,
en verwarm wie zijn verkild, liefdeloos én onbemind.
Kom, Schepper, Geest,
en zucht met ons om heel de aarde,
dat graf van begeerte en macht.
Kom, Schepper, Geest,
neem ons allen mee op de vleugels van uw erbarmen.

3. Lied: Krijgen (Liedboek p. 9)

4. Elkaar tot zegen